

& Barbat. conf. 11. n. 5. & 6. lib. i. & Mattheus de Afflict. in 1. si quis inuestuerit. de feud. dar. in vic. l. commissoria. n. 13. qui post Iaf. conf. 133. n. 15. in fin. lib. 4. limitant communem opinionem supradictam, si renuntiatio cum iuramento fieret hereditatis maternae nihil recepto, de quo ipse dubito propter communem opinionem supradictam, & de intellectu communis videndus est Couarruias.

2 Et ex suprad. communi opin. inferitur, valere quidem matrimonium & posse contrahi absque dote, quod probatur etiam ex text. in l. quod si nulla, ff. de religiof. & sumpt. fun. in Concilio tamen Arelatens. cauetur, quod nullum sine dote fiat coniugium, quod legitur in c. nullum, 10 q. 5.

S V M M A R I A.

- 1 Textus hic procedit etiam in renuntiatione hereditatis maternae.
- 2 Renuntiatione hereditatis maternae an noceat patri habenti in sua potestate renuntiantem, quoad usufructum sibi debitum in bonis renuntiantis, & quoad alia? & nu. seqq.
- 3 L. in. in princ. C. de bon. qua. lib. declaratur.
- 4 Dispositio illius l. non procedit, quando testator, de cuius hereditate agitur, tacite vel expresse voluit patrem non succedere, sed quod repellatur.
- 5 Pater in casu illius text. praefertur substituto.
- 6 Sed hoc procedit in substituto extraneo, secus in coniuncto.
- 7 Substitutio pupillaris tacite excludit matrem, quando substitutus est frater pupilli vel alius consanguineus.
- 8 Idem esse quando substituta est pia causa ad exonerandam conscientiam testantis.
- 9 L. 1. C. ad Orfician. intelligitur.
- 10 Renuntiatione filij hereditatis maternae cum iuramento, an valeat & noceat patri, quando mater extraneum heredem fecit?
- 11 Renuntiatione filij hereditatis maternae, an noceat patri, quando mater decessit intestata.
- 12 Renuntiatione hereditatis maternae, facta simpliciter, in dubio censetur facta favore fratrum, vel sororum.
- 13 Renuntiatione hereditatis maternae, decedente matre intestata, & sine alijs descendens legitimis, excepto renuntiantem, non impedit, quin hereditas ipsius deferatur ipsi renuntiantis.
- 14 Renuntiatione filij hereditatis maternae facta cum iuramento, an noceat patri quoad usufructum, & numeris sequ.
- 15 Filium non possunt testari de rebus, in quibus parentes eorum habent usufructum, nec eas alienare contra voluntatem parentum.
- 16 Filium non potest hodie facere pactum non petendo legatum sibi relictum sub conditione in praedictum usufructus patri in eo debiti.
- 17 Peculium filij in quo pater habet usufructum, non publicatur ob delictum filij, non solum respectu usufructus, sed nec etiam quoad proprietatem, ne fiat patri praedictum.
- 18 Patri non quaritur usufructus in bonis, quae filijfamil. dantur, vel relinquuntur conditione adiecta, ut ad patrem non perveniat usufructus.
- 19 Mater potest apponere filio praed. conditionem, scilicet ne usufructus perveniat ad patrem, quando male suspicatur de moribus mariti.
- 20 Mater an regulariter possit apponere d. conditionem, ne scilicet patri quaratur usufructus, etiamsi male non suspicatur de moribus mariti?
- 21 Difficultas quadam ex l. quoniam in prioribus, C. de offic. testam. mota dissolvitur.
- 22 Renuntiatione filij hereditatis maternae noceat patri sine du-

bio, quando ipse pater consensit praedictae renuntiationi.

Nullum ad bona paterna regressum habet. Adde idem esse reddendo singula singulis, si filia vel filius renuntiet cum iuramento hereditati maternae, promittentes ad bona materna nullum regressum habituros, nam valebit huiusmodi renuntiatione iuramento vallata, ceteris, quae requiruntur servatis, sicut valet, quando fit renuntiatione bonorum paternorum, de quibus in hoc text. eisdem rationibus, quae eque militat in bonis maternis, servatis servandis: & hoc est sine dubio meo iudicio.

Dubium autem versatur in hoc puncto. An huiusmodi renuntiatione facta cum iuramento de bonis maternis noceat patri, qui in sua potestate habet filium, vel filiam renuntiantem, si mater decessit in vita patris, quia si post decessit, etiam non est dubium. Ita que dubium est, quando mater, cuius bonis filius vel filia renuntiant cum iuramento, decessit in vita patris filij, vel filiae, renuntiantis, an huiusmodi renuntiatione praedictae, vel noceat patri in aliquo?

In hoc dubio inuenio doctrinam Pauli de Castro in l. si. in princ. C. de bon. qua. lib. n. 5. in hunc modum distinguentis, quod aut filius, qui repudiavit cum iuramento, mortuus est viuentem matre, & tunc pater non potest ibi aliquid acquirere: nam etiamsi non repudiasset, per mortem esset exclusus, quia repudiatio non fuit fortita effectum, nam censetur habere in se tacitam conditionem, si sibi deferretur, & non fuit delata, aut filius superiuit matri, & tunc eodem instanti sibi deferatur, & per repudiationem praecedentem ab eo abdicatur, quae tunc incipit effectum sortiri, quod ibi quodam simili comprobatur, & ideo pater tunc post eam sibi acquirere, si decessit intestata, secus si testata, & alium fecit heredem, quia dispositio dicitur final. C. de bon. qua. lib. non habet locum si testator, de cuius hereditate agitur, aliter prouidit, & ad patrem noluit pervenire, quia potest derogare dispositioni d. l. final. argumento text. in authent. excipitur. C. eodem, de bon. qua. lib. tam expresse quam tacite, haec Paulus: Vnde miror Tellum Fernandez, qui in l. 6. Taur. n. 59. allegans dictam doctrinam Pauli aliter eam refert, & nihil super ea dicit, miror etiam virum doctissimum Couar. qui eam falsam esse existimat, aliter etiam Paulum intelligens. Praelule nim meritis in 3. parte relict. huius cap. §. 2. n. 3. in principio illius numeri, refert Paulum in supradicta facti specie tenere, non nocere, huiusmodi renuntiationem juratam patrifamil. sub cuius potestate manet filius, qui renuntiauit, si mater mortem obierit viuentem patre, & nondum finita patria potestate: Nam ut clare apparet ex litera Pauli supra relata, ipse hoc non tenet, sed quod si mater decessit intestata, tunc pater potest sibi acquirere ejus hereditatem filio competentem & delatam, si vero decessit testata, & alium heredem fecit, tunc Paulus expresse inquit, excludi patrem propter filij renuntiationem praecedentem, & vnde diuersum est hoc ab eo, quod Couar. existimauit Paulum dicere.

Vnde ipse Couarruias adhuc existimans mentem Pauli esse, quam ipse retulit in d. n. 3. in princ. postea in eod. nu. 3. in pen. & ult. col. inquit, opinionem Pauli non omnino admittendam esse, & ipse in hunc modum distinguit pro intelligentia casus supradicti per Paulum positi, scilicet, quod aut pater consensit renuntiationi factae per filium, & tunc res est admodum expedita, quod sibi nullum jus in hac re causa patriae potestatis competat, cum eidem per consensum renuntiauerit, nec filio deferri possit hereditas tempore mortis illius, de cuius agitur successione, quia eidem valide

valide renuntiauerat, & ideo pater non potest hereditatem illa petere ex persona filij, & sane in hoc casu Couar. bene dicit, nec. n. loquutus est Paulus de Castro in eo: aut pater non consensit renuntiationi supradictae, & hoc casu loquitur Paulus, & secundum intellectum, quem Couar. dicit habere verba Pauli, non nocet renuntiatione patri hoc casu, sed ipse Couar. inquit, quod valet & nocet renuntiatione quoad certa, patri tamen non nocet quoad usufructum, neque quoad alia iura, quae ratione patriae potestatis habere in eis, bonis poterat. Sed si bene aduertamus ad Paulum, ipse non inquit indistincte, non nocere patri renuntiatione in hoc casu, sed distinguit, an mater, cuius hereditati fuit renuntiatum per filium cum iuramento, decessit testata, necne: nam si decessit testata, & alium heredem fecit, non vero filium, qui renuntiauit, inquit Paulus, pater non admittitur, quia mater potest patri, hoc est, marito suo tollere praedictam hereditatem, & alij relinquere, & derogare d. l. si. tam expresse quam tacite, si vero decessit intestata, tunc pater potest acquirere hereditatem, quia illo tempore, quo decessit mater ab intestato, deferatur filio suo hereditas, & patri acquiratur ratione patriae potestatis, & ideo si bene perantur verba & mens Pauli, non meretur reprehendi, & opinio Couar. in effectu videtur concordare in vno casu cum opinione Pauli, scilicet, quando decessit mater testata, & alium heredem fecit: nam tunc & Paulus & Couar. concludunt nocere patri renuntiationem, praeterquam in usufructu, quia respectu eius Couar. dicit, patri non nocere renuntiationem, licet dubius sit in hoc, Paulus vero generaliter tenet, nocere patri renuntiationem, nec excipit usufructum. Sed pro intelligentia supradictorum circa dictam doctrinam Pauli duo sunt hic videnda. Primo, an doctrina Pauli sit vera. Secundo, an iure procedat limitatio Couar. in usufructu.

Quoad primum, circa illud membrum Pauli, quando mater decessit testata, & alteri heredem fecit, quod doceat patri renuntiatione praecedens facta a filio: contra hanc opinionem videtur text. expressus in d. l. si. in princ. C. de bon. qua. lib. vbi probatur, quod filiofamil. recusante adire hereditatem sibi delatam, potest pater ea sibi adire suo periculo & commodo: Ergo licet filius renuntiet & nolit hereditatem patris, pater ipse non obstante renuntiatione & recusatone filij, poterit eam sibi adire. Sed nihilominus ego existimo, hanc opinionem Pauli esse veram. Neque obstat d. l. si. in princ. quia text. ille loquitur & procedit in hereditate iam delata filio, & sic in hereditate praesenti, nos vero agimus in hereditate tempore futuro deferenda, & sic in iure quaerendo; At quid diuersa ratio est juris quaesiti & quaerendi, & qui non potest renuntiare jus quaesitum in praedictum alterius, potest renuntiare jus quaerendum, & valet renuntiatione, vt in debitore filio & praelato, qui possunt praedictare in quaerendis creditoribus filijs & Ecclesiae, non vero in quaesitis, vt supra satis superque dictum est: Ergo merito quod renuntiatione filij de hereditate materna jurata noceat omnino patri, cum iuramentum non fuerit vi nec dolo praestitum, & possit seruari sine periculo salutis aeternae, vt in hoc text. nec obstat verba finalia huius text. dum dicit, nec recusat in alterius detrimentum, quae est exceptio & limitatio huius textus quia hoc procedit de detrimento principali, secus de secundario, vt expresse tenet gl. si. hie, quae intelligit secundario dici, etiam si noceat filijs renuntiantis, quia valet renuntiatione: quae gl. communiter est approbata, vt infra videbimus: Ergo si in praedictum filiorum valet renuntiatione, a fortiori valebit in praedictum patris, quia fortius ius habet filius in bonis patris, quam pater in bonis filij, vt supra dictum est,

Secundo respondeo cum Bald. in d. l. si. n. 4. & 13. v. 4. bi tenet, quod dispositio illius l. non procedit si testator, de cuius hereditate agitur, voluit patrem non succedere, sed quod repellatur, non solum si expresse hoc dixerit, argum. text. in d. authent. excipitur. C. eodem, sed etiam si tacite & per indicia constet, eam fuisse defuncti voluntatem, sicut videmus in tacita pupillari, quae non excludit matrem, nisi per indicia proberur, testatorem contrarium voluisse. argum. l. Lucius ff. de vulg. & pupill. & in l. in testam. C. de testam. mil. & notatur in l. precib. C. de impub. & alijs substit. & alijs plurib. locis: Ergo ita & eodem modo si constet de voluntate matris testatis, saltem tacite per indicia voluisse excludi patrem a successione & hereditate filio deferenda, non admittetur pater: quod satis constat, si mater in testamento vnum ex filijs vulgariter substituit alteri filio in communi potestate posito, nam talis substitutus praefertur patri, & idem erit a fortiori, si expresse mater prohibeat hereditatem ad patrem venire. argum. d. authent. excipitur, eundem etiam in l. eundem sequitur Paulus de Castro ibi d. nu. 6. vbi ex hoc inferit, matrem posse tacite & expresse derogare dispositioni illius legis.

Sed contra hunc intellectum facit opinio gl. in d. l. si. in princ. verb. recusante, quae tenet, quod pater in casu illius text. praefertur substituto, & sic illi, qui ex voluntate testatoris debet habere hereditatem in defectum instituti, quam sequitur Bart. ibi & ceteri Dd. sequitur idem Bartol. in l. 1. nu. 27. ff. de vulg. & pupilla. substit. duplici fundamento. Primo, per s. similit. modo, eius d. l. si. vbi dicitur, perinde ad patrem hereditatem pertinere repudiam filio, ac si ipse pater ab initio fuisset institutus. Secundo, per text. in l. si paterfamil. ff. de heredit. instit. vbi probatur, quod substitutio vulgaris intelligitur, si institutus heres non erit, vel alium heredem fecerit, sed filiusfamil. legis ministerio, hoc est, per d. l. si. facit patrem heredem eo nolente adire: Igitur, & c. & in eo opinionem gl. & Bart. vbi supra testantur communiter approbatam in d. l. 1. Iafon n. 43. Rip. 14. 1. Socin. 26. & Gulierm. Benedic. in c. Reynutus, verb. si absq. liberis moreretur, nu. 86. de testamentis, licet contra communem velint tenere Iafon ibi nu. 44. & Alexand. nu. 23.

Sed haec communis opinio, licet vera sit, non obest secundo intellectui, quae supra assignauimus d. l. si. in princ. ex Bald. & paulo ibidem Nam communis opinio suprad. procedit in substituto extraneo, non vero substituto tam coniuncto, prout est alter filius, & sic voluntas testantis & coniunctio sanguinis operantur patris exclusionem.

Pro cuius confirmatione duo fundamenta adduco. Primum, nam quod supra diximus, substitutio nem pupillarem tacitam excludere matrem, quando id constat ex coniecturata mente testatoris, tunc procedit & constat ex testatoris voluntate, quando est substitutus frater pupilli, vel alias coniunctus, ita testatur communem opinionem esse Dec. in d. l. precibus, n. 14. C. de impub. & alijs substit.

Ex quo dicebat Paulus, idem esse, quando substituta esset pia causa, sed eius opinio est intelligenda, quando substitutio pia causa fuit facta, ad exonerandam conscientiam testantis, & non alias, secundum Decium vbi supra. & Cou. in d. c. Rayn. §. 4. n. 6. & de opinione communi supradicta Decij, & de alijs coniecturis, videndus est late & Bart. in l. 2. n. 40. v. ff. ad ff. de vulg. & pupill. & ibi Doctores & Anton. Gomez. 1. tom. c. 2. nu. 18.

Secundum fundamentum pro supradicto intellectu secundo ad d. l. si. in. est ex text. optimo id l. 2. C. ad Orfician. incip. non pro numero, vbi probatur, quod de-

cedente matre, quatuor filijs relictis, duob. in potestate patris, & alijs duob. emancipatis, & decedentibus. constitutis in potestate patris antequam sibi quæreretur hereditas materna, hoc est, antequam eam adirent, tota hereditas materna quæritur & pertinet ad duos filios emancipatos superstites pro virilib. portionib. & patri eorum nihil quæritur de portionib. quæ competebant filijs decedentibus, post matrem, & constitutis sub patria potestate eiusd. patris: Ergo ecce text. expressus, ubi pater excluditur ab hereditate filijs suis famil. delata, eo, quod præd. filij habeant coheredes alios fratres eiusdem matris, & sic ex tacita testatoris voluntate, quod sane non ita fuisset, si coheredes fuissent extranei, nã posset pater tunc adire hereditatem filijs delatam per d. l. si licet Imol. in l. si filiusfam. ff. de hered. inst. intelligat in text. illo ideo patrem non admitti, quia filij illi qui decederunt, non adierunt hereditatem nec repudiaverunt. Ipse tamen existimo, etiam in causa expulsionis patris fuisse coniecturam mentem ipsius testatoris, quia erant coheredes filij etiam eiusd. idemque fratres decedentium. Ergo si hoc ibi in coheredibus coniunctis statutum est, à fortiori idem erit in substitutis coniunctis, quia fortius est ius substitutionis vulgaris, quam jus accrescendi, ut probat textus in l. 2. §. si duo ff. de bon. poss. secundum tabulas cum alijs similib.

Vnum tamen restat in nostro proprio casu, de quo agimus, quando filius renuntiavit cū iuramento hereditati maternæ, quod etiam si mater alium heredem extraneum faciat, adhuc videtur valere renuntiationem & nocere patri, & hoc addo ipse ampliando doctrinam Pauli, qui hoc tantum intelligebat habere locum, quando mater instituit alterum coniunctum, & innuebat, secus esse si institueret extraneum, & hoc timore gl. communiter approbatæ in d. l. si sed ego gl. illam & communem opinionem in præsentis nostro casu non timeo, quia inter hos casus est diuersa ratio: nam in nostro casu filius cū iuramento renuntiavit hereditati matris in eius fauorẽ, quæ renuntiatione nocet patri, quia iurata, & quia super iure quærendo, & nõ quæsit, ut supra dictum est, vnde mater poterit libere de sua hereditate disponere etiam in extraneos: at vero in casu d. l. si & gl. ibi. & communis opinionis, filius ante delatam sibi hereditatem nunquam renuntiavit, sed postquam sibi delata fuit, renuit & recusat adire, quod non potest facere in præiudicium patris: Nam eo nõ obstante pater poterit suo periculo adire, vnde merito, quod in hoc casu substitutus extraneus datus à matre, nõ prius patrem hac facultate aduendit, præterquam si substitutus sit coniunctus, ut supra dictum est, & hæc ampliatio ad doctrinam Pauli vera videtur, non tamen eam omnino affirmo. Et cum his est expeditus primus casus distinctionis Pauli, scilicet, quando mater, cuius hereditati filius cum iuramento renuntiavit, decedit testata.

Superest tunc alius casus Pauli, scilicet; Quando mater decedit intestata, an renuntiatione filij nocet patri? Et Paulus tenet, quod acquiratur hoc casu hereditas patri per eius agnitionem, ut in d. l. si. quia statim mortua matre intestata ejus hereditas defertur filio, vnde eo renuntiante potest pater adire: Sed hoc ipse intelligo verum præterquam si renuntiatione hereditatis fieret in fauorem fratrum, matre consentiente; Nam si cut potest renuntiare in fauorẽ ejus, cuius hereditas renuntiavit, ita etiã & in fauorem fratrum, ut supra est dictum; Vnde si in eorum fauorem renuntiatione fiat, existimo quidẽ nocere patri eisd. rationib. quib. supra diximus cum Paulo nocere renuntiationem factam in ejusd. matris fauorem, quando mater decedit testata, imo à fortiori, quia à principio emana-

uit renuntiatione in fauorem fratrum principaliter, ne fieret simpliciter, adhuc videtur in dubio facta fauore fratrum vel sororum, & sic etiã testator decedat ab intestato, filia, quæ renuntiavit cū iuramento eius hereditati simpliciter, nõ admittitur ad successionem ipsius, imo repellitur, ut testatur receptissima esse & cõmunem opinionem plurib. Doctorib. relatis Couar. in præsentis in 3. par. §. 3. n. 5. Vnde cum excludatur per suam renuntiationem præcedentem iuramentum ab ea hereditate, & ad eam admittantur fratres in quorum fauorẽ fuit facta, vel subintellecta prædicta renuntiatione cū consensu matris, & renuntiatione fit iuris quærendi merito, quod etiam hoc casu valeat & præiudicet patri, & sic male suspicor de doctrina & opinione Pauli, ubi supra in hoc secundo casu, scilicet quando mater decedit intestata per supradicta, & huius mæ opinionis videtur fuisse Couar. ubi supra, d. §. n. 4. dum simpliciter tenet, valere renuntiationem supradictam, & non distinguit, an testata vel intestata decedat mater.

Vno tamen casu posset procedere opinio Pauli, scil. quando mater, cuius hereditati renuntiatum est, non haberet alium filium vel filiam, nepotem vel neprem, præter eum, qui renuntiavit, quia hoc casu defuncta matre ab intestato, cum non habeat alium descendentem, præter illum, qui renuntiavit, videtur, quod eidẽ deferatur hereditas ipsius, nõ obstante ipsius renuntiatione, quia ea haberet effectum, si mater decederet testata, vel si intestata, cum heredib. tamẽ descendentibus, vnde eis non relictis videtur quod reacquiratur filio, qui renuntiavit, & per consequens pater ipsius admittatur ad eam per d. l. si. & isto solo casu posset saluari opinio Pauli.

Vltimo restat in hoc articulo, ut expediamus doctrinam Pauli, ubi supra, hic agere, an vera sit limitatio Couar. in usufructu, quia ipse tenet, quod licet renuntiatione hereditatis maternæ cum iuram. facta valeat quoad alia, patri tamen non nocet quoad usufructum, & postea dicit, quod licet sit dubius, tamen adhuc eam admittendam esse censet.

Pro hac opinione & limitatione allego text. in d. l. 19. §. si filius autẽ, C. de bo. qua. lib. ubi probatur, quod filiusfam. dum parentes viuunt, non possunt testari de reb. in quib. ad patres usufructus pertinet, nec dominium earum villo modo alienare citra voluntatem parentum nec hypothecæ tradere, vel pignori assignare, & reddidit text. rationem his verbis; *Melius. n. est coartare iuueniles calores, ne cupidini dediti tristem exitum sentiant qui eos post dispersum expectat patrimonium.* Ergo ita & eodem modo nõ poterit filiusfam. renuntiare hereditati maternæ in præiudicium usufruct. eius patri debiti, & legitimis sanctionib. ratione patriæ potestatis citra consensum & voluntatem ipsius patris: confirmatur etiam, quia in casu d. §. filijs, etiam si iuramentum intercedat, adhuc alienatio non valet, ut tenet gl. ibi verb. voluntatem, de qua alibi late dicemus annuente Deo.

Et t ex d. §. filijs autem, dixit eleganter gl. ordinaria in l. c. heredi. §. filiasfam. verb. legat. vers. sed quid hodie ff. de pact. quod hodie filiasfam. non potest facere pactum de non petendo legatum sibi relictum sub conditione in præiudicium usufructus patri in eo debiti: Ergo ita & eodem modo non poterit renuntiare hereditati maternæ, & si renuntiet, renuntiatione non nocet patri quoad usufructum, quia clarum est, quod ea continet pactum de non petendo, ut probatur ex nostro text. & illi gl. est alia similis in l. contra iuris, §. si. verb. inutile est, in fine. ff. eodem de pact. quas gl. sequitur Paulus de Castr. in d. §. filiasfam. n. 2. & ceteri post eum, secundum Ioan. Orosc. ubi n. 3.

Confir-

Confirmatio: tã isthæ opinio & limitatio, quia filiusfamil. etiam delinquendo non potest patrem priuare usufructu sibi debito & pertinere in peculio aduentitio, quia id peculium ob patris præiudicium euitandum non publicatur ob delictum filij, non solum respectu usufructus sed neq; etiam quod proprietatem, ut pluribus Doctoribus relatis testatur communem opinionem esse Couar. 2. variat. resol. c. 8. nu. 7. col. penult. illius numeri ad si. quam opinionem sequitur plures Dd. allegans & late fundans Anton. Gom. 2. i. c. de serui. n. 22. 23. & 24. & testatur etiam cõmunem Petrus Duennas in reg. 27. limit. 7. fol. 98. ubi alia in materia tradit, & nouissime resoluit esse communem plures allegans eamq; probans & defendens ab impugnationibus tenentium contrarium, amplians & limitans Menochius doctissime de recuper. possess. remedio. g. nu. 65. & seq. fol. 81. & seq. qui in proposito est omnino videndus: Ergo nec per renuntiationem poterit filius priuare patrem hoc usufructu sibi debito in bonis maternis.

Nec tenendo hanc opinionem, oberit noster text. quia imo probatur in eo hæc limitatio in vltimis verbis text. scilicet, quia est in præiudicium alterius.

Sed his omnibus non obstantibus meo iudicio contraria opinio verior est, imo quod hæc renuntiatione nocet etiam patri respectu usufructus sibi acquirẽdi in bonis maternis, & hæc est intentio & mens Pauli, dũ indistincte & generaliter tenet, nocere patri renuntiationem eo casu, quo mater testata decedat.

Quæ opinio t probatur expresse in authent. excipitur, C. de bo. qua. lib. ubi in expressis terminis usufructus probatur, quod patri non quæritur usufructus in his bonis, quæ filijsfamil. dantur & relinquuntur ab aliquo parentum, conditione hac adjecta, ne ad patrem perueniat usufructus: Ergo mater, in cuius fauorem filius renuntiavit, relinquendo hereditatem alteri filio, vel extraneo, expressissime videtur patrem priuare usufructu, quia magis factu, quam verbis voluntas declaratur.

Et hæc opinio procedet non tantum, quando mater decedit testata, sed etiã si intestata decellerit, quia licet tunc non militet ratio text. in d. authent. excipitur, militat tamen alia ratio sufficiens, quæ efficit validam prædictam renuntiationem, scilicet, quod sit iuris quærendi, in quo filius potest præiudicare patri, ut supra late dictum & probatum est, & maxime, quia eo tempore, quo filius renuntiavit, non est certum, patrem habiturum usufructum bonorum maternorum, eo tempore, quo filio defertur hereditas, si ei non renuntiasset, quia poterit contingere, quod pater decedat prius, quam mater renuntians, vel etiam si superuiuat pater, poterit contingere, quod filius, qui renuntiavit, tempore mortis matris exierit à patris potestate, aliqua de pluribus causis à iure expressis, & sic patri nullo modo usufructus acquireretur, etiam si eius filius hereditati prædictæ non renuntiasset; Vnde tam ea ratione, quod renuntiatione sit iuris quærendi, quam euentus, & incertitudinis acquisitionis usufructus, valebit optimo iure præd. renuntiatione, & præiudicabit patri, etiam si pater postea sit in ea causa, ut sibi quæreretur usufructus, si præd. renuntiatione facta non fuisset.

Non obstant huius secundæ opin. fundamenta supra adducta pro prima, nam eis omnib. patet responsio ex supradictis in hac secundæ opinione, scil. quod procedunt, quando patri est iã quæsitus usufructus, ut constat ex eisdemmet iurib. & fundamentis; Nam tunc merito; quod filius nullo modo possit patri in eo præiudicare, nostra vero q. loquitur & procedit in usufructu & iure quærendo, non vero in quæsitio per

quod datur bona declaratio ad iura & doctrinas glossarum & Doctorum supra adducta.

Non obest etiam huic secundæ opinioni text. in hoc cap. quamvis pactum, in fin. quia ei iam supra respondi-mus cum gloss. final. in præsentis communiter approbata, scilicet, quod procedat de principali detrimento, secus vero de secundario, prout est id, quod patri fit in usufructu, vel filijs renuntians per supradictam glossam.

Sed contra hanc secundam opinionem veriorẽ. eo casu, quo mater decedit testata, & sic contra authent. excipitur, fortiter obstat text. in l. quoniam in priorib. C. de inoff. testam. cui consonat l. 17. tit. 1. par. 6. & l. 1. tit. 4. ead. par. ubi probatur, quod filio in legitima nullum onus nec grauamen siue cõditio apponi potest, & si apponatur, reicitur & pro non apposto habetur: Ergo mater nõ poterit apponere conditionem filio in legitima, ne scilicet usufructus acquiratur patri ejus.

Sed huic difficultati potest dupliciter responderi. Primo, quod mater possit apponere hanc conditionem, quando male suspicatur de morib. mariti, quia tunc potius tendit cõditio ad prudentiam filij, quam ad ipsius damnum vel grauamen, ut probat text. in l. filijs matrem, C. de inoff. test. bonus text. in l. multi nõ nota, ff. de lib. & posth. quæ iura non sunt correctæ per d. l. quoniam in priorib. prout tenet præfatus hæc esse communem resolutionem Roderic. Suar. in d. l. quoniam, in limitatione ad illam l. in princ. & n. seq. & n. 11. testatur etiam communem opinionem Mench. de success. creat. §. 10. n. 259. & 406. sequitur Alciat. reg. 1. præsumt. 2. nu. 3. ubi plures Dd. refert.

Imo, quod fortius est, text. in d. authent. excipitur, pro-cedit, etiam si mater non suspicatur male de moribus mariti, nam indistincte in legitima poterit apponere filio hanc conditionem, ne scilicet usufructus patri acquiratur, quia utroq; casu est fauor & prouisio filij quod ejus pater non habeat usufructum, & ita tenet gl. in authent. ut liceat mariti & auia, in princ. verb. participium, quam gl. sequutus fuit Bald. in l. filia cuius, col. si. ad fi. C. fam. ercise, & Salyc. in d. l. filijs matrem, dicens, se approbare d. glossam, quam sui maiores tenuere, & inquit Roder. Suar. ubi supra, nu. 11. quod audiuit secundum hanc opin. fuisse iudicatum in Cancellaria. Eandem etiam opin. sequitur & latissime defendit aduersus tenentes contrarium Mench. ubi supra, n. 234. ubi dicit communem esse. Eandem quoq; dicit magis communem Salyc. ubi supra, & eum referens Anton. Gom. in l. 48. Taur. n. 11.

Sed Bart. in d. authent. excipitur, reprobat supradictam gl. & tenet contrariam opinionem, quia alias esset in voluntate matris priuare patrem usufructu sibi debito per leges in bonis maternis filiorum suorum famil. Hanc etiã secundam opinionem latissime sequitur, & defendit Roder. Suarez ubi supra, num. 11. eandem dicit magis communem Anton. Gomez in 1. tom. c. 11. n. 27. & idem in d. l. 48. Taur. d. n. 11. eam sequutus, ubi plures Dd. huius opinionis refert; Vnde redditur difficilis articulus hic & dubius, scil. quando mater nõ suspicatur male de morib. mariti, quia quando male suspicatur, cõmunis est resolutio & vera sine dubio, quod hoc potest facere, ut supra dictum est, ideo relinquendo cogitandum super dicto articulo, quando mater non suspicatur male de marito; An possit prohibere usufructum acquiri patri sufficiat me adduxisse remissioe, quæ in hoc puncto scripta inueniã pro parte affirmatiua quæ negatiua, quia locus iste non exigit altiore indagine: licet ut meum iudicium declarem in hoc, mihi sepe verior visa fuit secundæ magis cõmunis opinio suprad. scilicet, quod mater non possit prohibere patri acquiri usufructum, quia is ex

PPP 2